



# LA CAMPANA DE GRACIA.

## LA CAMPANA DE GRACIA.

En us de un dels drets mes sagrats que ab la mal anomenada revolució de Setembre varem creure conquerir, emitiam lo nostre pensament en las columnas de la *Campana de Gracia*. Contemplant ab pesar lo mar d' angustias en que nos han sumit los que fins are han empunyat las riendas del Estat, feyam propaganda republicana y federal á fi de consolar al pobre poble, per tothom esplotat, y advertirli que encara no está perdit tot, qu' encara no es arribada l' hora de la desesperació, qu' encara es possible acabar ab tantas fatalitats y desgracias com pesan sobre aquet país: que tants mals com sufrim encara tenen remey.

Sembla natural que aixís com los que menjan del pressupost 'ns diuen afamats; que aixís com los que van ben vestits ab los millions que transfereixen nos diuen lladres, descamisats, petrolistas y altres doluras, nosaltres també tinguem lo dret de fer saber ahont tenim la ma dreta y que tenim una mica mes de dignitat y decoro que no pas ells per retxassar ab dignitat y energia sas calumnias. Semblaba també natural que cada vegada que faltavan á la ley, que cada cop que cometessin una transgressió del dret, que sempre que trepitjessin la constitució, nosaltres protestessim indignats y 'ns queixessim ab rahó.

¿Que podem demanar menos que 'l dret de queixarnos y 'l no menos llegítim de defensarnos?

No va pensar aixís un home indigne del alt lloch ahont la casualitat y sas aventuras l' habian dut. Lo governador civil de Barcelona (Q. E. P. D.) don Bernat Iglesias, digne criat de la gentussa de Madrid, tant bon punt se va proclamar l' estat de síti, va tenir á be

posarnos una mordassa. En us de unas atribucions de que 'ns va fer saber estava revestit, sense com va ni com costa, va prohibir la publicació de *La Campana de Gracia*.

¿Com ha de ser! Al veurer l' ofici del ex-governador de Barcelona, confessém que no 'ns varem indignar ni poch ni molt Sols varem esclamar en tó compassiu: ¡pobre don Bernat! Perque, diguéme: ¿no es digne de llástima, no mereix compassió l' home que per un miserable sou se presta á fer baixesas y á cometre tota classe de escándols?... Veritat es que pe 'l prompte don Bernat y 'ls séus varen lograr lo que volian. *La Campana de Gracia* 'ls aixorda y va bastar un trist ofici per fer parar lo batall. Es clar: contra la forsa no hi ha resistencia! Pero ¿que no ho véyau que no podia durar? ¿No sentiau com 'us deyam en lo nostre últim número que, com los frares de la trapa, us estábau fent lo sot?... No podia durar, perque sino haguésseu caigut á bonas 'us hauriam tret del govern á malas: una monarquia no 's pot sufrir, pero menos se pot aguantar rodejada de calamarsos...

Pe 'l prompte sols vos toca esclamar com lo poeta:

*¿Que se hizo el rey don Juan...*

Y mentres vosaltres apenas sortiu del vostre assombro al véureus fora del govern, mentres esteu fent us del dret del pataleo ab las vstras protestas asquerosas, LA CAMPANA DE GRACIA, alegrantse dels vostres contratemps, reanuda las sevas tareas, valenta com sempre, segura de la bondat de las sevas doctrinas y desitjant que vinga prompte la República federal que amparará als bons, acabarà ab las plagas que 'ns afligeixen y 'us demanará compte de las infamias y pilladas que en aquet mon heu comés.

*La Redacció*

Faltariam á un deber sagrat si al reanuda las nostras tareas periodísticas no donéssem las mes espressivas gracias als colegas de Madrid que 's varen ocupar del acte arbitrari de que forem víctimas, dirigint justas censuras y fulminants carrechs al famós don Bernat, y frasses sumament halagadoras al nostre semanari.

*La Igualdad* va qualificar de *heróica* «la conducta del *ayacucho* don Bernat, y acabá esclamant: «¡ah! Si aquet periódich hagués sigut un centro de tahuls... encara viuria.»

*La Discusion* per sa part, esclamaba: «al governador de Barcelona no li convé que siga lo mes popular, lo mes antireaccionari y 'l mes juiciós dels periódichs qui mes enérgicament condeni sa conducta... Barcelona recordará ab asco y escándol lo govern de don Bernat.»

*El Combate* demanaba per don Bernat una condecoració del Terso per haber prohibit la Campana y acababa dient: que tal manera de proceder «sols podia ser aplaudida pe 'ls bandidos polítichs, deshonra y ruina d' Espanya.»

*Gil Blas*, despues de dar la noticia, deya: «la conducta de don Bernat es un desagravi als cipayos y als porristas que tantas vegadas habian fet objecte de sas iras á la famosa *Campana de Gracia*.»

*El Universal* ab la ley á la má va probar la ilegalitat de la suspensió y acabá demanant justicia pe 'ls que tenen de sufrir las impertinencias y 'ls atentats dels atropelladors d' ofici.

Igualment varen censurar la suspensió de la Campana *La Libertad*, *El Imparcial* y molts altres periódichs que en aquet moment no recordém. Gratitut á tots.

Y mentres tant dihem á tots los que varen veurer ab satisfacció la nostra desaparició de la premsa:

*Al que no quiere caldo taza y media.*



## BATALLADAS.

Si 'ls radicals se proposan salvar la llibertat es precis que vajan depressa, depressa, molt depressa... Y per are van poch á poch, poch á poch, molt poch á poch.

¿Los espanta 'l pendre certas midas? ¿Los espanta per exemple la *disolució* de las Corts? Mes, molt mes deuria espantarlos la *disolució* del país!

Se diu, y ab algun fonament que al pujar lo ministeri radical, D. Bernat no se 'n va anar, sino que 'l van treure.

Aixó que sembla molt, es poch encare.

Es precis que als homes que escudats en la autoritat que exerceixen, cometen tota mena de insults á la ley, á la rahó, á la dignitat dels ciutadans y á la justicia, se 'ls demani inexorable compte de sos actes, en lo primer moment que 's puga.

Al pujar al govern en Ruiz Zorrilla, es fama que digué:

—«Are comensa la revolució.»

Aixis donchs, si tot no te de ser una mentida, es necessari que qui l' ha feta la pagui com es degut.

Aixó ho demana la mes petita noció de dret y ho exigeix la seguretat dels lliberals.

N' hi ha que diuen que 'l contacte ab los carlins no es mortal.

En proba de que sí que ho es, mirin aquell pobre de Montblanch que véu arribar al séu germá de una partida, corra cap á ell, y aixis que l' hi allarga la má pera encaixar, cau mort á sos peus.

Desengányinse: 'l contacte ab los carlins, es mortal.

Arriba una partida carlista á Breda. Lo primer que fá es voler desarmar á uns quans voluntaris de la llibertat. Aquets que mes s' estiman donar la vida que las armas, se tancan á la iglesia, pujan al campanar y contestan á tiros á las intimacions de la partida.

Los defensors de la religió veyent que eran inútils tots los séus esforços y que no hi havia medi de fer rendir a aquells valents, corran, agafan feixinas, las untan de petroleo y calan foch á l' iglesia.

Si senyors, los partidaris del dret diví remenan petroleo y rusteixen als sants: quan están cremats renegan, y per aixó continua sent lo seu lema lo de *Dios, patria rey*.

Lo general Serrano se 'n va al estranger. Bon vent y la barca nova.

Allí podrá enrahonar de nou ab alguns individus de la junta á guerra que van firmar lo conveni de Amorebieta, los quals han tingut de fugir de la seva terra, per por de que 'ls seus mateixos no 'ls fessin un cap nou.

Diuen que 'l Trovador del Bogatell, l' ex-ministre Balaguer té de arribar de un dia al altre, y potser que ja siga aquí quan llegeixin aquestas ratllas. L' objecte de son viatge es fer la propaganda en favor dels sagastins.

Nos sembla que ha arribat l' hora de que á n' en Balaguer se l' hi demani 'l compliment de sos compromisos, compromisos alguns d' ells solemnement contrets.

Ell va dir y va escriure ademés que si may arribava á cobrar sou de l' estat, tot lo que l' hi toqués seria pels pobres de la circumscripció de Manresa que va elegirlo en las Constituyents.

En Balaguer no sols n' ha cobrat, sino que 'n cobra encare, y si 'ls pobres haguessin tingut de menjar ab lo que ell 'ls prometé, se n' haurian anat al llit, tips de promesas.

Es hora donchs de que se l' hi reclami pels interessats, lo que 'ls déu: lo que ha cobrat, lo que cobra y lo que cobrará: es hora sino 'u dona, de que 'ls tribunals li fassan dar, mediant demanda per part dels pobres, es hora de demostrar á aquestos aventurers de la política, que si ells son lleugers, los pobles no 's donan vergonya de ser *pesats*, quan reclaman lo que se 'ls déu.

—Un cas estrany, deya un amich meu. ¿Has observat que quan en Sagasta ha caigut ha estat sempre á principis de l' istiu?

—Home no es tant extraordinari com sembla. En aixó son previsors nostres monárquichs. L' istiu pels homes del temperament del del tupé es molt ocasionat á l' hidrofóbia.

L' Olózaga ha dimitit.

Devia orlar que també 'l treurian, y al menos hi há que confessar que l' home del bé, no gasta llana.

—En lo mon tot es providencial. Si hi ha dia per estar despert hi ha nit per dormir. Si hi ha venenos, hi ha contra venenos. Si hi ha ratas hi ha gats. Mirau com vulgas, tot fa lo seu servey. tot queda compensat, no hi ha res que deixi de ser útil.

—Home: una cosa trobo á que potser no pugas aplicarhi aquesta regla general. ¿Perque si hi ha reys, símbols de la majetat, representants de Deu, hi te de haver reys lletjos y estrafets! ¿Perqué, per exemple algun rey te de tenir las camas mes llargas de lo regular?

—¿Perqué, preguntas? Per saltar de un brinco las fronteras. Mira si aquí hi ha ó no hi ha una compensació.

En Tristany ha publicat una proclama als catalans.

Entre altres pensaments que invoca hi figura 'l de que aquí Espanya tot se 'n vá á ca 'n Taps, que l' industria espanyola va decayent, etc. etc.

¿Donchs l' industria va decayent! ¡Y aixó ho diu un absolutista!

Sí, naturalment, en aquell temps 's teixia mes panyo, pels frares, y 's feyan mes casullas pels capellans.

—No sab lo meu *Juanito*? deya una senyora 'l dia de Pascua. Donchs s' ha empenyat en que l' hi compri la *mona*; y no hi ha remey, tindrè de comprarli, perque 'l pobret no entrega una *monomanta*.

Los calamarsos s' estremeixen qu' es una pena. Se veuen las Corts disoltas y aquesta idea 'ls te horripilats y de mal humor. Com nò si hi ha home que 'l ser diputat li ha costat deu y dotse mil duros? Y be: que 's fassin cárrech que tenen paper del Estat ó bé que perteneixen á las classes passivas.

Lo general Serrano va dir á la majoria, reunida en lo saló del Senat, que quan va parlar á don Amadeo de la suspensió de las garantías aquet no va dir res en contrari.

Y l' home fa lo que li diuen.

Lo carro ja se 'n anaba pe 'l pedregal y tot-hom ja preguntaba, com si haguésem tornat al Setembre del xexanta vuyt.

Quin dia 's dona 'l cop? ¿Quan rebenta la caldera?

De prompte cambia la decoració y pujan los radicals.

Aquí teniu l' embolich los hi hem dit, desembulleulo si podeu.

¿Sortiran ab la seva? Veurem. Las circunstancias y no nosaltres, son las que ho han de dir.

Lo senyor Ratés, sumament desenganyat, pensa retirarse á la vida privada. No creyem que 'l trobem á faltar mes que 'ls aficionats á fer broma.

Un amich nostre 's desfeya 'l cap pensant lo que 's podria fer ab dos mil-lions.

Deya que si n' hi havia per comprar una dotsena de cadiras de vellut; que si 's podian comprar una grossa d' arcades de fora; que si 's podian falsificar unas quantas dotsenas d' actas electorals; que si n' hi hauria per fincar-se un ministre; que si ab ells se podrian comprar uns quants fusells per fer la grossa; que si...

—No 's cansi, li vaig dir jo, veyentlo desferse en conjeturas; ab dos mil-lions se podria construir un magnífich presidi per portarhi á qualsevol que transferis aquesta cantitat.

—Senyora Pepa, vagi ab cuidado.

—Que vol dir senyora Laya?

—Que corra molt granuja.

—¿Vol dir, vol dir senyora Laya?

—Miris: ahir á ne 'l meu marit, al entrar al teatro, sense saber com, li varen *transferi* 'l relotje.

—¿Que diu santa cristiana!

—Y á la senyora Tuyas, la botiguera del carrer de 'n Cuch, si 's descuida li *transferien* una pessa d' indiana.

Los radicals se proposan fer moltras cosas. Pero, com diu aquell,

*El hombre propone y el rey dispone.*

Que ho tingan present.

—Com s' ho esplica vosté aixó de la benevolencia dels republicans?

—Qu' estan ab lo bastó en l' aire, esperant que 'l ministeri la fassi, per deixar caurer la primera garrotada.

Que no 's fassin ilusions los radicals. Si volen fer alguna cosa de profit, sense por de trobar obstacles, han de comensar per armar al poble.

La reacció farà corre 'l sant Cristo gros y si no hi ha un altre sant Cristo á punt... ¡ay, ay, quin xafarranxo!

Lo pollo Romero Robledo, troba que la pujada dels radicals ha sigut un cop d' Estat audás y desvergonyit.



Aixó va com va. Hi ha qui 'l troba audás y desvergonyit á n' ell.

Lo directori del nostre partit reclama que tinguém senderi y que per are estiguém quiets. Som del mateix parer: deixém madurar la fruita, qu' es nostra y de ningú mes.

Una senyoreta molt nerviosa estava contemplant una funció que donava una companyia de acróbatas.

Los jochs que feyan eran sumament arriscats y perillosos.

A cada un d' ells, la senyoreta tenia una convulsió. A cada convulsió s' aixecava de l' asiento. Cada cop que del asiento s' aixecava, donava una trepitjada al péu de un senyor que tenia al costat.

—¡Ay! digué. Aquests espectacles son perillosos péls nervis.

—¿Sab per qui son perillosos? l' hi respongué 'l senyor. Péls ulls de poll.

Constantment acudeix una ecullida concurrència en lo elegant TEATRO ESPANYOL ahont la acreditada companyia de Zarzuela de Madrid dirigida per lo Sr. Salas, posa las millors obras del seu abundant repertori, executadas totas com may haviam vist á Barcelona.

En lo Teatro del PRADO CATALAN, la companyia ecuestre executa també variats exercicis, recullint molts aplausos tots los artistas, especialment Miss Ella, Mme. Troost, Mrs. Tourniere, Ferroni y Charles en lo perillós salt dels 8 caballs, y en los jochs icaris la familia Martini.

En lo TEATRO DE NOVETATS la nit que treballan la eminent artista D.<sup>a</sup> Teodora y Mario obtenen major concurrència.

Lo TÍVOLI ab aixó de per un ral poder passar la nit, també recull molts espectadors, com sempre.

EPÍGRAMA.

Un cop entaulats estavan uns progressistas menjant: un anava perorant los altres uns galls menjavan.

Casi al bell punt que acabavan, al discurs se doná fi, y tot d' una 's va sentí de mans un gran picament.

—¡Oh devia está eloqüent!... —  
—Cá, no: demanavan ví.

FABULETA.

Mossen Roch un matí vá fé un sermó invitant lo jovent á la facció.

Molts hi anaren seguint los seus consells trobant allí la mort la gran part d' ells.

Donchs aixó, amich lector t' ensenyará á no escoltarte may cap capellá.

LA CAMPANA DE GRACIA

A D. BERNAT IGLESIAS.

Quan la campana tocava dia que feya mal de cap als amichs de la injusticia

y del dret espellifat.  
Lo cervell los marejava igual que un puro d' estanch, quan cridava ab veu de bronze:  
*nanch, nanch! nanch, nanch!*

Las autoritats sentian la llengua de son batall acusarlos ab véu ferma sens parar un sol instant: son accent era implacable; mes era pur y era franch...  
¿No sentiau quan tocava:  
*nanch, nanch! nanch, nanch!*

Son repich feya está alerta á n' al poble federal...  
—«Mentres soni la campana, l' esperansa no 's perdrá.»—  
Y sonava, y en las venas se recremava la sanch dels mals governants que oian:  
*nanch, nanch! nanch nanch!*

Un dia que 's proclamava la santa lley marcial...  
—«Are si que tinch lo sabre y la cor.la puch tallar»—  
deya un senyor, criatura de bigoti ja mig blanch, y encar feya la campana  
*nanch, nanch! nanch nanch!*

Sense corda no hi havia ma que la pogués tocar; mes llavors sortí una esquella per omplí 'l vuit que deixá, y una Tomasa, quan d' esta s' apagá l'escardat dranch, y una y altra replicavan:  
*nanch, nanch! nanch nanch!*

Lo mon dona tamborellas, lo que es á dalt se 'n vá á baix, si cauhen homes polítichs no cauhen los campanars.  
¿Sentiu abuy la capana mentres marxa un saltimbanch tocar lo mateix que sempre:  
*nanch, nanch! nanch, nanch?*

Es ella, es ella mateixa que repica com avans: lo dogal que 'l poble duya de corda l' hi servirá...  
Y mentres que als calamarsos avuy cubreixen de fanch, á morts per ells toca alegre  
*nanch, nanch! nanch, nanch!*

¡VIA FORA... CAPELLANS!

Marcada n' está l' hora, y apoyo 'l Rey-de-mana!...  
la nostra causa es santa!... ¡Corrém, donchs á lluytar!..  
perque gens no 'ns destorbi, treyémnos la sotana,  
y sense por ni escrúpols matémne lliberals!..  
¡Ninch! nanch!  
¡Via fora... capellans!..  
Miréu ab quina cara lo nostre Cárlos miral!..

sos ulls al cel aixeca, cridántne: «Déu es sant» á cada canonada que sent tirar, suspira, seguint ab la campana per xó sempre tocant.  
¡Ninch! nanch!  
¡Via fora... capellans!..  
«Auxilium christianorum!» Corrém... si no 'ns atrapa!  
la sempre vil canalla que 's nombra lliberal!...  
Ay!... ¡Pobres de nosaltres... si 'ns plantan sols la grapa!...  
Salvémsse al punt y fora!... ¡Fugir no es ser cobart!...

¡Ninch nanch!  
¡Via fora... capellans!  
Déu proba la paciència que al cor de un hom' se arrela!...  
Déu vol qu' aqueixa causa guanyada sigui ab sanch!  
Y la honra de 'ls carlistas jamay ningú la entelal!...  
«si auxilium non donavis» ¡oh Déu .. nos tromparán!

¡Ninch nanch!  
¡Via fora... capellans!  
Trayémnos tots las téulas, que vé sa senyoria...  
«triumfavit causa nostra» excelsa Majestat!  
«¡oh pater qui es in caelis! ¡oh virginis Maria»...  
bebém una miqueta que 'l cor desfallit cau.  
¡Ninch nanch!  
¡Via fora... capellans!

Y al cap de dugas horas qu' han fet ja la beguda se troban que 'ls enrotllan cinquanta lliberals y com que la batalla se veuhen ja perduda turbats las armas donan y diuhen tot cantant:  
¡Ay, ay!  
Vet aquí: de aquesta feta no hi haurá mes capellans.  
PAU ROSELLA.

LO GRAN DISCURS D' EN CASTELAR

pronunciat últimament en las Corts y que tanta sensació ha produhit en Palacio y en tot lo país, veurá la llum pública íntegro lo diumenje, á un preu fabulosament barato.

Aquet document parlamentari tant aplaudit ab la sola lectura dels extractes publicats pels periódichs, pámits tots al costat del discurs íntegro que publicarem nosaltres ab la idea de popularisar-lo, té una importancia histórica.

Anirá acompanyat del retrato del autor.  
Demanin los nostres corresponsals los exemplars que vullgan.

Soluciones á las xaradas del numero darrer de la Tomasa.

I.  
Si ca-sa ca-ra ra-ca, ar-ra-sa, la ca-sa y véste 'n á viure al desert de Sa-ra; pero ves' hi sobre tot ab en CA-RA-SA.  
ODALL.

II.  
Vejan si l' haig d' estimar á ma promesa To-ma-sa, que per recordá 'm mes d' ella la compro cada dissapte.  
POM Y RAM.

XARADAS.

De primera ho es tothom, personas bestias y plantas; y segona es una cosa que 's troba entre las montanyas. Si á vegadas te preguntan lo que no vols que se sápig a ab un tres al instant deixas la pregunta contestada.  
Lo meu tot are ha caigut quan menos ell s' ho pensava... Si no sabs qui es que vull dir pregunta 'u á n' en Sagasta.



SANT JOAN, FOCHS.



No vulgui saltar fins que 'u hagi fet aquell senyor...ja li tocarà la tanda aviat.